

ARTICVLEN

Geproponeert by de Gheestelijckheyt, ende den Droessaert, Schouteth, Burghermeesters, Schepenen ende Raedt der Stadt van BREDA, aen Sijne Hoogheyt den Prince van Oranjen, Heere ende Baron van Breda voorfsz.

Hist
Nederl
Polit.
(Br.)
1637

In den eersten/ Dat alle fouten/ vbandschappen en misdaden/ hoe groot en van wat qualiteyt deselve soude mogen zijn of gehouden souden mogen werden/ sonder eenige uyt te stecken die eenighe Gheestelijche of Wereltlijche personen der voorfsz. Stadt aldaer tegenwoozdigh/ of daer buyten wesende/ tzy in't generael ofte particulier souden mogen gedaen hebbe/ sullen teenemael vergebende ende vergeten blijven als of die noyt geschiet en waren.

2. Dat in de voorfsz. Stadt Breda nu/ ende alle tijt vooztaen sal blijven het openbaer gebuyck van de Catholijche Roomsche Kerkelike inde groote Kerkelike/ inde Cloosters ende Bagijn-Hoff/ gelijk die nu twaelf jarē lefelijck is gebuyck geweest/ in sulcker boeghen/ dat niemant van wat qualiteyt hy zy/ tzy civil of militair en sal vermoghen daer inne eenigh beletsel/ obstaetiel/ of schandael te doen in de Kerkelike of op de Straet/ met woozden of met wercken/ op arbitraie correctie.

3. Dat de Magistraet sal gemaect worden indifferēt van personen/ indifferēt so vande Roomsche Catholijche als van de Geresmeerde Kerkelike. En dat alle permanente Officien/ inners die gene waer van de bedienders tot den jare 1625. geweest hebende/ zijn overleden/ ende daer naer by den Graue Johan van Nassau geconfereert/ mogen gecontinueert werden.

4. Dat de Heere van't Cappittel/ met hunne Suppooften/ den Proost ende den Nonnen-Clooster van S. Catharjnen-Dale/ den Pastoor/ het Collegie van de Societeit Jesu/ de Conventen van de Patres/ Capucijnen ende Minnebroeders/ het Bagijn-Hoff/ ende de Kerkelike personen/ van't sieck Gasthuys/ en alle andere Gheestelijche persone/ vā wat staet of ordy die zijn/ die voozdate van desen by de Stadt geaccepteert ende aengenomen zijn/ sullen blijven in vreedfame bestittinghe van allerhande Goederen/ Reuten/ Donatien/ Chinden/ Privilegien/ ende Inkomsten/ hoedanigh die zijn/ soo buyten als binnen de voorfsz. Stadt/ sonder exceptie/ nieuwe aen te nemen/ of andere surrogeeren/ ende gheleijck alle ende een pegelijck deselve tot nu toe ghehouden/ beseten ende ghebuyck hebben/ sonder dat pemanden hier inne eenigh letsel/ schade/ of hinder gedaen werde/ en sullen alle Canonisten ende Beneficien sullen de kōmen te vaceren/ moeten ghegeven worden aen Roomsche Catholijcken/ volghende de Fondatien ende oude Statuyten daer af zijnde.

5. Het jaerlijck inme-komen van de Goeden van het Weeshuys der voorfsz. Stadt/ soo erfelijck als haefelijck/ dewelcke tselve nu heeft of naermaels/ tzy van Testamenten/ gifte/ koop/ of andersins sal verlijcken/ sal gedeelt worden pro rate/ ende naer adbenant dat de arme kinderen van d'eene en d'andere Kerkelike bevonde sullen worden/ dewelcke oock elck eene Wooninge ende Meesters apart sullen hebben. Ende de Goederen/ Collecten/ ende Aelmossen van den H. Geest/ Gasthuys ende Man-huys op't Gast-huys-eynde/ ende op den Haaghdijck/ sullen geregeert ende gedeelt werden by personen/ ende aen Armen van d'eene ende d'andere Kerkelike/ sonder regard te nemen van wat Kerkelike die zijn/ gelijk tselve tot nocht toe gheschiedt is/ aen wat zijde de Stadt geweest is.

6. Dat de Stadt van Breda ende d'Ingesetenen vā dien sullen blijven by alle hunne Privilegien ende bypdommen/ ende dat aldaer geene meerdere lasten en sullen mogen gestelt werden dan aldaer gestelt en zijn gheweest van den Jare 1590. totten jare 1625. dewijle de selve onder de Regieringe van de Vereenighde Nederlanden is geweest. Ende also de Stadt met dese Belegeringe teenemael is geruineert/ datse om tselve te verhalen/ mochte byz zijn vooz twee jaren van de Licentē.

7. Dat alle Bozgeren ende Ingesetenen der voorfsz. Stadt/ soo present als absente ende uytgheweken zijn/ van wat qualiteyt deselve zijn/ tzy datse geweest hebbe in dienst van den Koningh van Spanjen of niet/ naer dit tractaet daer uyt sullen mogen vertrecken daer't hē geliebet sal/ met hunne Huysgesinnen/ Meubelen/ papieren/ ende andere roerende Goederen/ of sullen mogen continueeren. Hun woon-plaetse in deselve Stadt den tijt van vier toe-komende jaeren/ om binnen den selven tijt te resolveren/ of sy aldaer sullen willen blijven woenen of niet. Ende sullen geduyzen de den selve tijt bypelijck mogē verkeerē ober-al ten platten Lande/ soo om te bestien waer sy hunne Woon-plaetse sullen willen nemen/ als om andere hunne particuliere affai-

Sijne Hoogheyt ghesien ende geexamineert hebbe d'Articulen hier nevens staende, heeft daer op verclaert, en verklaert mitsdesen: Dat deselve dit Article accordeert, mits dat alle personen daer inne gementioneert, sich voortaan sullen hebben te dragen als sy schuldigh zijn.

Dat de twee Cloosters vā Nonnen ende Bagijnen sullen gehoude werden in sulcker manieren alse geweest zijn voor den Jare 1625. by de Regieringe vande Ho: Mog: Heeren Staten Generael.

Dat de Magistraet sal ghestelt werden uyt de beste ende gequalificeerde personen van der Stadt, volgens de wetten ende Privilegie van Brabant, ende van de Stadt voorfsz.

Dat alle Gheestelijcke personen hunne Goederen sullen mogen genieten ende administreren, soo als sy voor dē jare 1625. gedaen hebben, die gene die uytte Stadt sullen komen te vertrecken, sullen hunne goederen ende meubelen moghen mede nemen, oock deselve, tzy huysen ofte andersins moghen verkopen gelijk als de Borghers.

Dat de Goederen, Collecten, Aelmossen vande respectieve Armehuysen in desen genaemt, sullen gebuyck ende geadministreert werden, als deselve voor dē jare 1625. zijn geweest, sonder regard te nemen op de Religie vande personen die daer toe geemployeert werde.

Sijne Hoogheyt accordeert dit Article; Maer wat'tpoint vande Licenten aengaet, sal tselve aen de Ho: Mog: Heeren Statē Generael ten besten recommanderen.

Sijne Hoogheyt accordeert Verfoeck voor den tijt van drie jaren, insonderheyt voor de uyt-geweke ne: Mits dat die gene die in neutrale, ofte ten platten Lande sullen komen te vertrecken, ende daer na binnen de Stadt keeren willen, gehoude sullen zijn tselve te doen by voor-gaende kennisse van sijne Hoogheyt, ofte van den Gouverneur.

Ende ingeballe sy in de voorfsz. 4. jaren/ of ten eynde der selver sullen willen vertrecken/ sullen tselve niet byzouden en hinderen/ ende goederen oock bypelijck mogen doen als't hen geliebet sal/ te water en te lande/ sonder eenige Tollen/ Licentē/ of ondersoek van schepenen gehouden te zijn; al waer't oock soo dat pemand vā de selve 4. voorfsz. jaren eenige publijche diensten bediet hadde/ ende sullen moghen disponeren van alle hunne goederen/ deselve verhoopen/ beswaren/ transportere/ ofte wel die te laten ontfangen en administreren by sulke als hun sal goet duncken/ en komende te sterben tzy binnen of buyten de voorfsz. Stadt/ met Testament ofte niet/ sullen deselve Goeden volgen aen de geïnstituēerde Erfgenamen/ ofte aen hunne naeste Vrienden ab intestato respectibe/ en sullen alle hunne meubelen/ goederen/ koopmanschappen/ ende andere mogen verboeren naer hun goet duncken sonder dat sy van node sullen hebben andere passpoort dan dit teghenwoozdigh Tractaet/ ende die gene die in Neutrale Landen/ ofte ten platten Lande sullen vertrecken/ sullen wederom inde voorfsz. Stadt moghen komen woenen als't hun sal geliebet/ sonder daer toe oock eenig consent te moeten verfoeken.

8. Dat de ghene die om hunne particuliere affairen sullen willen gaen in de Landen ofte Steden/ onder dē Koningh van Spanjen/ sullen tselve mogen doen/ ge-duerende den voorfsz. tijt van vier jaren/ soo dickwils als't hen sal geliebet/ en sullen t'elcken reyse wederom in de voorfsz. Stadt mogen keeren/ om aldaer te blijvē/ of daer uyt te vertrecken als voorfsz. is.

9. In't voorfsz. Contract sullen begrepen zijn alle Bozgers ende Ingesetene der voorfsz. Stadt die absent zijn/ oock alle de Pastoren en geestelijche Personen inder Stadt geblycht zijn/ ende die Huys-lieden die van den platten Lande inde voorfsz. Stadt ofte elders geblycht zijn/ die uyt kracht van dien bypelijck sullen moghen weder-keeren in hunne Dorpen en Wooninghen/ of de voorfsz. vier jaren in de Stadt blijven naer hun geliebet. Ende sullen de Pastoren vande Baronnye van Breda/ present en absent zijnde/ en hun Successors wederom in hunne Pastorie-Kercken en dependentien van dien mogen exerceren/ hunne Pastoriale diensten/ en behouden hun In-komen/ gelijk sy vooz de Retorsie gedaen hebben.

10. Dat alle Donnissen by de Magistraet der voorfsz. Stadt/ ende by de Hoofst-Banche ghelwesen/ daer af in tijds niet en is geresmeert/ sullen van woerden blijvē en het effect sorteren/ en desgelijck oock alle Contractē/ vooz/ en inde belegeringh gemaect/ hoedanigh die zijn.

11. Dat alle gedane der Stads Rekeninghe/ en oock alle andere die aende Magistraet gedaen zijn/ sullen in hun geheel blijven/ en van waerden gehouden werden.

12. Dat die gene die Rentē of Schulden op de Stadt zijn hebende/ daer af alle jaren betaeldt sullen werden sonder hozen.

13. Dat de Stadt van Breda niet ghehouden en sal zijn in't maeken/ repareren/ ofte onderhouden vande Wallen/ Vesten/ Ponten/ Bruggen/ Cozps de Guarden/ en andere Fortificatie-Wercken/ noch eenig byer ofte licht te geven aende Cozps de Guarden/ ghelijck sy daer af byz is gheweest de leste twaelf jaren/ onder den Koningh van Spanjen.

14. Dat het Krijgs-volck of Guarnisoen/ d'welck inde voorfsz. Stadt sal ghelegt werden/ soo te voet/ als te paerdt/ sal ghelogeert werden inde Baracquen/ ofte andersins sonder last van de Stadt/ ofte van de Burgergerpe der selver. En ingeballe eenige op de Bozghers souden moeten gelegd werden/ daer af sal hem behoorlijche serbitie betaeldt werden/ oock sonder last van de Stadt.

Sullen moghen vertrecken ghe-duyrende den tijt van 3. jaren, in vyandlijcke Landen ofte steden, en wederom binnen Breda moge komen, doch by voorgaende consent van den Gouverneur.

Wert geaccordeert voor so veel de Burgers aengaet; Maer de Pastoren, ende andere Gheestelijcke personen in desen geroert, sullē uyt de Stadt wel mogen vertrecken, dā daer na sich hebben te reguleren na de placcatē vā retorsie by de Heeren staten gecommiteert, tot dat dien aengaende een ander voet be-raemt sal wesen.

Dit Article wert gheaccordeert: soo't leydt.

Dit Article wert insgelijck geaccordeert soo't leydt, mits dat alle Chartres, Registers, ende papierē, de Leenen, Domeynen, oock andere, tzy geestelijcke ofte andere goederē, van sijne Hoogheyt concernerende, ghestelt sullen werden in handen vanden ghenen die sijne Hoogheyt daer toe comitterē sal.

Ende dit van gelijk.

Die vande Stadt Breda sullē sich in desen hebben te dragen als voor den jare 1625.

De soldatē sullen gelogeert werden op servitien, gelijk in andere steden van de geunieerde Provincien gedaen wert.

Aldus gedaen in't Leger voor BREDA, den 7. Octob. 1637.

